

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ФІНАНСИ

Методичні вказівки щодо виконання курсового проекту
«Прогнозування та аналіз фінансово-економічних показників
діяльності промислового підприємства» для студентів
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Харків
НТУ «ХПІ»
2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ФІНАНСИ

**Методичні вказівки щодо виконання курсового проекту
«Прогнозування та аналіз фінансово-економічних показників
діяльності промислового підприємства» для студентів
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Затверджено
редакційно-видавничою радою університету,
протокол № 1 від 30.01.2018 р.

Харків
НТУ «ХПІ»

2018

Фінанси. Методичні вказівки щодо виконання курсового проекту «Прогнозування та аналіз фінансово-економічних показників діяльності промислового підприємства» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Уклад.: Т.В. П'ятак, Р.Г. Долінська – Харків: НТУ «ХП», 2018. – 58 с.

Укладачі: Т.В. П'ятак

Р.Г. Долінська

Рецензент: проф. Н.О. Власова

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності і фінансів

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Визначення базових фінансово-економічних показників підприємства на стадії його організації	7
1.1 Визначення постійних витрат підприємства у базовому періоді.....	9
1.2 Визначення змінних витрат підприємства у базовому періоді.....	13
1.3 Визначення валових витрат підприємства у базовому періоді.....	15
2 Визначення фінансово-економічних показників підприємства у стартовому році його функціонування	18
2.1 Визначення показників виробничо-господарської діяльності підприємства у стартовому році господарювання	19
2.2 Складання балансу підприємства у стартовому році господарювання	26
3 Розробка поточного плану роботи підприємства на плановий рік	29
4 Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства у плановому періоді.....	39
Список літератури.....	42
Додаток А Завдання на виконання курсового проекту.....	44
Додаток Б Зразок оформлення титульного аркушу курсового проекту.....	46
Додаток В Зразок оформлення вступу курсового проекту.....	47
Додаток Г Основні вимоги до оформлення курсового проекту.....	48

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

Умовні скорочення

Слово (словосполучення)	Скорочення	Умови застосування
Товариство з обмеженою відповідальністю	ТОВ	у тексті
Статутний капітал	СК	у тексті
Робочий капітал	РК	у тексті
Основні засоби	ОЗ	у тексті
Промислово виробничий персонал	ПВП	у тексті
Мінімальна заробітна плата	МЗП	у тексті
Продуктивність праці	ПП	у тексті
Оборотні кошти	ОК	у тексті
Поточні зобов'язання	ПЗ	у тексті
Необоротні активи	НА	у тексті
Власний капітал	ВК	у тексті
Фонд оплати праці	ФОП	у тексті
Податок на додану вартість	ПДВ	у таблицях
Додатковий капітал	ДК	у таблицях
Копійка	коп.	при цифрах
Гривня	грн	при цифрах
Початок	поч.	у таблицях
Кінець	кін.	у таблицях
Місяць	міс.	у тексті
Рік	р.	у тексті
Примітка	прим.	у тексті
Сторінка	с.	у тексті

Використання довільних скорочень і словосполучень не дозволяється.

ВСТУП

Курсовий проект з дисципліни «Фінанси» передбачає поглиблення та закріплення теоретичних знань студентів у сфері фінансів, використання цих знань на практиці із залученням необхідних нормативних та статистичних матеріалів. Творчий підхід до виконання курсового проекту сприяє формуванню у студентів навичок наукових досліджень та прикладних розробок. Виконання роботи важливе для підготовки доповідей студентських наукових робіт, а також може бути використане в ході дипломного проектування.

Курсовий проект «Прогнозування та аналіз фінансово-економічних показників діяльності промислового підприємства» виконується студентами економічних спеціальностей відповідно до освітньої програми з вивчення дисципліни «Фінанси».

Метою курсового проекту є засвоєння методики й одержання навичок виконання практичних розрахунків фінансово-економічних показників діяльності підприємства на стадії його створення, становлення й розвитку.

У ході виконання курсового проекту студент, на підставі початкових даних, обраних відповідно до варіанту завдання, визначає та взаємно пов'язує основні економічні показники господарської діяльності підприємства на наступних стадіях організації діяльності та розвитку підприємства:

- 1) стадія організації діяльності підприємства;
- 2) стадія планування фінансово-економічної діяльності підприємства у стартовому (першому) році господарювання;
- 3) стадія планування діяльності підприємства на наступний (поточний) період його функціонування з урахуванням перспектив розвитку.

Курсовий проект включає логічно упорядковані етапи, що виконуються у наступній послідовності.

На першому етапі (розділ 1) встановлюються базові значення показників виробничо-господарської діяльності підприємства на стадії його створення та

реєстрації. Базові показники визначаються для обсягу виробництва (виробничої програми) в умовах забезпечення беззбитковості роботи підприємства, без врахування можливості одержання прибутку, тобто розраховується критичний, мінімально можливий, обсяг виробництва з нульовою рентабельністю (прибутковістю).

На другому етапі виконання проекту (розділ 2), отримані базові показники стають відправними (вихідними) параметрами для визначення показників виробничо-господарської діяльності підприємства у стартовому (першому) році господарювання.

На третьому етапі (розділ 3) визначаються фінансово-економічні показники підприємства на наступний плановий період з урахуванням зростання обсягів виробництва товарної і валової продукції та збільшення виторгу і ресурсної потужності підприємства.

На четвертому етапі (розділ 4) здійснюється аналіз динаміки основних фінансово-економічних показників виробничо-господарської діяльності підприємства на різних етапах його функціонування.

При виконанні курсового проекту студентам необхідно:

- оволодіти фінансовими категоріями та опанувати фінансову термінологію;
- забезпечити високий теоретичний рівень роботи на основі глибокого вивчення Законів України, Постанов Кабінету Міністрів України, інструктивних та методичних матеріалів Міністерства фінансів України, Державної податкової адміністрації України;
- продемонструвати вміння проводити розрахунки необхідних економічних показників та аналізувати отримані результати;
- поєднувати теоретичні положення з діагностикою фінансового стану підприємства та аналізом його виробничо-господарської діяльності;
- проводити оцінку виробничої ситуації на підприємстві та на його основі здійснювати поточне фінансове планування;
- забезпечити необхідний науковий стиль викладання матеріалу.

1. ВИЗНАЧЕННЯ БАЗОВИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА НА СТАДІЇ ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ

У роботі визначення фінансово-економічних показників здійснюється для підприємства, створеного у формі товариства з обмеженою відповідальністю.

Параметри підприємства у базовому періоді встановлюються відповідно до варіанту завдання, наведеного у додатку А та визначаються виходячи з наступної послідовності етапів:

1. Визначається мінімальний розмір статутного капіталу.

При створенні підприємства, під час його реєстрації, законодавчо встановлені мінімально необхідні розміри статутного капіталу підприємства:

- для товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) статутний капітал повинний бути не менш 100 розмірів мінімальної заробітної плати (МЗП) на момент створення підприємства;

- для акціонерного товариства (АТ) статутний капітал повинний бути не менш 1250 розмірів МЗП.

З 01.01.2017 р. – розмір мінімальної заробітної плати встановлено у сумі 3200 грн. / міс., з 01.01.2018 р. – 3723 грн. / міс.

2. Визначається початкова вартість основних засобів (ОЗ) і оборотних коштів (робочого капіталу, РК) на основі приведеного у додатку Б початкового співвідношення основних засобів і оборотних коштів, сформованих за рахунок статутного капіталу.

У нашому прикладі питома вага $ОЗ = 52 \%$; $РК = 48 \%$.

3. Згідно Додатку А визначається структура основних виробничих засобів підприємства:

У нашому прикладі: 20 % – група 03; 70 % – група 04; 4 % – група 05 і 6 % – група 06.

4. Відповідно до пункту 3 (Завдання на виконання курсового проекту, Додаток А) встановлюється питома вага заробітної плати керівників і фахівців у базовій сумі загальноновиробничих і адміністративних витрат.

У нашому прикладі 38 %.

5. У пункті 4 (табл.1 Додаток А), виходячи з галузевої приналежності підприємства, що проектується, згідно досвіду і звітних даних про сформовану структуру витрат у складі собівартості продукції діючих підприємств галузі, задана проектна норма (ресурсний коефіцієнт) співвідношення витрат на матеріально-енергетичні ресурси до заробітної плати робітників у складі валових витрат (собівартості).

У нашому прикладі він складає 1,6.

Відправним пунктом розрахунків базових показників підприємства є визначення необхідного і достатнього розміру статутного капіталу.

Мінімальний розмір статутного капіталу (СК) для ТОВ визначається виходячи з мінімальної заробітної плати 3200 грн./міс.:

$$СК = 100 \times 3200 = 320000 \text{ грн.}$$

Підприємство може запроектувати величину статутного капіталу вище мінімально необхідного для його реєстрації за рахунок пайових внесків інших підприємств або залучення довгострокових кредитів.

Відповідно до пункту 1 (табл.1, Додаток А) необхідно встановити питому вагу ОЗ і РК у статутному капіталі.

У нашому прикладі:

– вартість основних виробничих засобів підприємства у базовому періоді:

$$ОЗ \text{ поч} = 320\,000 \times 0,52 = 166\,400 \text{ грн.}$$

– вартість оборотних коштів:

$$РК \text{ поч} = 320\,000 \times 0,48 = 153\,600 \text{ грн.}$$

Для базових розрахунків величина валових доходів приймається рівній величині валових витрат, тобто одержання прибутку не передбачається.

У даному розрахунку необхідно визначити точку беззбитковості, тобто мінімально необхідний «критичний» обсяг валових доходів ($V_{\text{крит}}$) для покриття змінних (CV) і постійних (F) витрат:

$$V_{\text{крит}} = CV + F \quad (1.1)$$

При створенні підприємства його засновники задаються вихідними параметрами на старті виробничої діяльності, у відповідності до набору передбачуваної до реалізації продукції і послуг, галузевої приналежності підприємства, на основі вивчення умов виробництва на обраному сегменті ринку, з урахуванням середнього рівня рентабельності в даній галузі.

Базові проектні параметри підприємства в курсовому проекті визначаються відповідно до варіантів завдання (див. Додаток А).

1.1 Визначення постійних витрат підприємства у базовому періоді

Постійні (умовно-постійні) витрати підприємства (F), як витрати, що не залежать від обсягу виконаних робіт, за звітний період (місяць) складаються з двох основних складових:

$$F = A_{\text{поч.}} + РК_{\text{поч.}}, \quad (1.2)$$

де $A_{\text{поч.}}$ – початкові амортизаційні відрахування в середньому за місяць, грн.;
 $РК_{\text{поч.}}$ – початковий розмір оборотних коштів підприємства, сформованих за рахунок статутного капіталу, що витрачається на загальновиробничі й адміністративні витрати, включаючи зарплату керівників і фахівців, грн.

1.1.1. Амортизаційні відрахування визначаються на основі методів нарахування амортизації ОЗ та інших НА, приведених у таблиці 1.1.

Відповідно до п. 138.3.3 Податкового кодексу основні засоби підрозділяються на такі групи (в дужках вказаний мінімально допустимий термін корисного використання):

01. Земельні ділянки.

02. Капітальні витрати на поліпшення земель, непов'язані з будівництвом (15 р.).

03. Будівлі (20 р.), споруди (15 р.), передавальні пристрої (10 р.).

04. Машини та обладнання (5 р.):

3 групи 4: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або

друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (окрім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та / або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, модулі, модеми, маршрутизатори, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 6000 гривень.

- 05. Транспортні засоби (5 р.).
- 06. Інструменти, прилади, інвентар (меблі) (4 р.).
- 07. Тварини (6 р.).
- 08. Багаторічні насадження (10 р.).
- 09. Інші основні засоби (12 р.).
- 10. Бібліотечні фонди (немає).
- 11. Малоцінні необоротні матеріальні активи (немає).
- 12. Тимчасові (нетитульні) споруди (5 р.).
- 13. Природні ресурси (немає).
- 14. Інвентарна тара (6 р.).
- 15. Предмети прокату (5 р.).
- 16. Довгострокові біологічні активи (7 р.).

Для визначення амортизаційних відрахувань в роботі застосовуються чотири групи основних засобів:

- 03. Будівлі (20 р.), споруди (15 р.), передавальні пристрої (10 р.).
- 04. Машини та обладнання (5 р.):
- 05. Транспортні засоби (5 р.).
- 06. Інструменти, прилади, інвентар (меблі) (4 р.).

Для них обираємо прямолінійний метод амортизації, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, що амортизується, на термін корисного використання об'єкту основних засобів, при цьому приймаємо, що ліквідаційна вартість ОЗ дорівнює нулю.

Відповідно для кожної групи ОЗ та інших необоротних активів (НА) можуть застосовуватися методи нарахування амортизації, приведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Методи нарахування амортизації ОЗ та інших НА

Група ОЗ та інших НА	Методи нарахування амортизації				
	Прямолінійний	Зменшення залишкової вартості	Прискорене зменшення залишкової вартості	Кумулятивний	Виробничий
1	-	-	-	-	-
2	+	+	-	+	+
3	+	+	-	+	+
4	+	+	+	+	+
5	+	+	+	+	+
6	+	+	-	+	+
7	+	+	-	+	+
8	+	+	-	+	+
9	+	-	-	-	+
10	Використовується один із методів, встановлених п.145.1.6 ПКУ				
11					
12	+	-	-	-	+
13	-	-	-	-	-
14	+	-	-	-	+
15	+	-	-	-	+
16	+	+	-	+	+

За даними прикладу розрахунок амортизаційних відрахувань приведений у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Визначення суми амортизації основних засобів, грн..

Група ОЗ	Питома вага групи ОЗ в загальній вартості ОЗ, %	Вартість ОЗ на початок року, грн.	Термін корисного використання ОЗ, років	Річна сума амортизації, грн	Щомісячна сума амортизації, грн.
1	2	$3 = \text{ОЗ}_{\text{заг}} \times 2 / 100 \%$	4	$5 = 3 / 4$	$6 = 5 / 12 \text{ міс.}$
03	20	33280	20	1664	138,667
04	70	116480	5	23296	1941,333
05	4	6656	5	1331,2	110,9333
06	6	9984	4	2496	208
	100	166400		28787,2	2398,933

Питому вагу груп основних засобів у їхній загальній вартості наведено у пункті 2 (табл.1, Додаток А).

Загальна по всіх групах ОЗ середньомісячна амортизація:

$$28787,2 / 12 \text{ міс.} = 2398,933 \text{ грн}$$

1.1.2. Оборотні кошти підприємства, сформовані за рахунок статутного капіталу ($РК_{\text{поч}}$) визначаються по формулі:

$$РК_{\text{поч}} = ЗП_{\text{к}} + ЗВВ, \quad (1.3)$$

де $ЗП_{\text{к}}$ – щомісячний фонд заробітної плати керівників і фахівців з нарахуваннями;

$ЗВВ$ – чисті загальновиробничі й адміністративні витрати на місяць (без зарплати керівників і фахівців).

Щомісячний фонд зарплати керівників і фахівців визначається з врахуванням їхньої питомої ваги в загальній сумі початкової величини робочого капіталу (див. пункт 3 Завдання на виконання курсового проекту, Додаток А).

У нашому прикладі цей показник прийнятий у розмірі 0,38, тобто:

$$ЗП_{\text{к}} = 153\,600 \times 0,38 = 58\,368 \text{ грн./міс.}$$

Примітка. На заробітну плату персоналу підприємством нараховуються і включаються у валові витрати відрахування до Пенсійного фонду і фондів соціального страхування у загальному розмірі – 22 % (у т.ч.: Фонд загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування зв'язку з тимчасової втрати працездатності, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві).

У нашому прикладі сума щомісячної заробітної плати керівників і фахівців з урахуванням коефіцієнта нарахувань ($K_{\text{зп}} = 1,22$) склала:

$$ЗП_{\text{к з нарах}} = 58\,368 \times 1,22 = 71\,208,96 \text{ грн.}$$

Середню індивідуальну заробітну плату одного керівника (фахівця) варто прийняти не нижче середньомісячної зарплати по галузі, $ЗП_{\text{галузі}}$ (пункт 4 Завдання на курсовий проект, Додаток А).

$$\text{У нашому прикладі } ЗП_{\text{галузі}} = 6128 \text{ грн/міс.}$$

Розрахункова чисельність керівників і фахівців з підприємства:

$$\text{ЧП}_k = \text{ЗП}_k / \text{ЗП}_{\text{галузі}} \quad (1.4)$$

У нашому прикладі $\text{ЧП}_k = 58368 / 6128 = 9,52$ чол.

Приймаємо у розрахунках $\text{Ч}_k = 9$ чоловік (округлення в меншу сторону),
із середньомісячною зарплатою

$$\text{ЗП}_k = 58368 / 9 = 6485,33 \text{ грн. / чол.}$$

1.1.3. Чисті загальновиробничі й адміністративні витрати (ЗВВ) без
врахування заробітної плати визначаються по формулі:

$$\text{ЗВВ} = \text{РК}_{\text{поч}} - \text{ЗП}_k \text{ з нарах} \quad (1.5)$$

У нашому прикладі: $\text{ЗВВ} = 153\,600 - 71\,208,96 = 82\,391,04$ грн.

Таким чином, сума постійних витрат (див. формули 1.2 і 1.3) за місяць у
нашому прикладі складе:

$$F = 2\,398,933 + 153\,600 = 155\,998,933 \text{ грн./міс.}$$

1.2 Визначення змінних витрат підприємства у базовому періоді

Змінні (умовно-змінні витрати) підприємства – це витрати, розмір яких
змінюється в залежності від обсягу (кількості) продукції, що випускається.

Ці витрати визначаються в розрахунку на місячний обсяг валових доходів
(витрат) і містять у собі:

1) заробітну плату робітників з нарахуваннями на неї внесків у Пенсійний
і соціальні фонди, ЗП роб/міс.;

2) вартість матеріально-енергетичних ресурсів, що витрачаються
напротязі місяця, в умовах беззбиткового обсягу виробництва (критичного
обсягу), Вм ;

3) місцеві податки і платежі (у курсовій роботі приймаються в розмірі 5 %
від суми заробітної плати робітників і вартості матеріально-енергетичних
ресурсів ($K_{\text{місц}} = 1,05$)).

1.2.1. Щомісячна заробітна плата робітників з нарахуваннями на фонд оплати праці **визначається** по формулі:

$$ЗП_{роб} = Ч_{роб} \times ЗП \times K_{з/п}, \quad (1.6)$$

де $Ч_{роб}$ – середньомісячна чисельність робітників;

$\overline{ЗП}$ – середньомісячна зарплата по галузі (наведена в Завданні на курсовий проект, п.4; у нашому прикладі складає 6128 грн.);

$K_{з/п}$ – коефіцієнт нарахувань на заробітну плату в пенсійний і соціальні фонди ($K_{з/п} = 1,22$).

Чисельність робітників розраховується виходячи з питомої чисельності робітників на одну штатну одиницю керівників і фахівців (наведено у пункті 3, табл.1, Додаток А) по формулі (1.7):

$$Ч_{роб} = Ч_{к} \times K_{роб} \quad (1.7)$$

У прикладі: $Ч_{роб} = 9 \times 5,5 = 49$ чоловік.

Таким чином, відповідно до формули (1.6):

$$ЗП_{роб} = 49 \times 6\,128 \times 1,22 = 366\,331,87 \text{ грн.}$$

1.2.2. Вартість видаткових матеріально-енергетичних ресурсів залежить від виду продукції, що випускається, і послуг, що надаються підприємствам, а також її матеріало- і енергоємності.

У курсовому проекті вартість матеріально-енергетичних ресурсів (ресурсний коефіцієнт $K_{рес}$) прив'язана до заробітної плати робітників (див. пункт 4, табл..1, додаток А).

У нашому прикладі $K_{рес} = 2,4$.

$$В_{енерг_матер} = ЗП_{роб} \times K_{рес} \quad (1.8)$$

У нашому прикладі: $В_{енерг_матер} = 366\,331,84 \times 2,4 = 879\,196,416 \text{ грн. / міс.}$

Загальна сума змінних витрат у складі валових витрат підприємства за місяць визначається по формулі:

$$CV = (ЗП_{роб} + В_{енерг_матер}) \times K_{місц} \quad (1.9)$$

де $K_{\text{місц}}$ – коефіцієнт місцевих податків і платежів у складі заробітної плати і вартості енергетичних ресурсів (однаковий для всіх варіантів).

Таким чином, змінні витрати:

$$CV = (366\,331,84 + 879\,196,416) \times 1,05 = 1\,307\,804,67 \text{ грн.}$$

1.3 Визначення валових витрат підприємства у базовому періоді

Мінімально необхідний, критичний середньомісячний обсяг валових доходів (витрат) у базовому періоді визначається по формулі (1.10):

$$B_{\text{крит}} = CV + F \quad (1.10)$$

У нашому прикладі: $B_{\text{крит}} = 1\,307\,804,67 + 155\,998,933 = 1\,463\,803,6 \text{ грн.}$

Результати всіх базових розрахунків зведені в таблиці 1.2.

За даними табл. 1.2 необхідно визначити наступні показники ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства:

А. Виробіток на одного робітника і працівника промислово-виробничого персоналу (ПВП). Виробіток – це показник продуктивності праці (ПП), що інформує аналітика про те, яку кількість продукції, виражена в грошовому або натуральному вимірі, вироблено одним робітником (працівником) в одиницю робочого часу. Чим вище значення цього показника, тим ефективніше використовуються трудові ресурси підприємства.

Показник виробітку (ПП) розраховується по формулі:

$$ПП = B_p / Ч_{\text{роб}}, \quad (1.11)$$

де B_p – чистий виторг від реалізації (валовий дохід),

$Ч_{\text{роб}}$ – чисельність робітників і працівників промислово-виробничого персоналу. У базових розрахунках $B_p = B_{\text{крит}}$.

Таблиця 1.2 – Базові показники виробничо-господарської діяльності підприємства

Показник		За місяць	Порядок розрахунку	За рік	Порядок розрахунку
1	2	3	4	5	6
1	Валові доходи, грн..	1463803,6	п. 2	17565643,2	п.1 × 12
1.1	Прибуток, грн.	0	-	-	-
2.	Валові витрати, грн., у тому числі:	1463803,60 2	п. 2.1 + п. 2.2	17565643,2	п. 2.1 + п. 2.2
2.1	Постійні витрати, грн., усього, у т.ч.:	155998,933	п.2.1.1 + п. 2.12 + п. 2.1.3	1871987,2	п.2.1.1 + п.2.1.2 + п. 2.1.3
2.1.1.	- амортизація ОЗ, грн..	2398,933	табл.1.1 розділ 1	28787,2	табл. 1.2 розділ1
2.1.2.	- зарплата керівників і фахівців з нарахуваннями, грн..	71208,96	п. 1.1.2 розділ 1	854507,52	п. 2.1.2 × 12
2.1.3.	- загальновиробничі й адміністративні витрати, грн.	82391,04	п. 1.1.3 розділ 1	988692,48	п. 2.3 × 12
2.2.	Змінні витрати, усього, грн., у т.ч.:	1307804,67	п2.2.1 + п2.2.2 + п 2.2.3	15693656,0	п 2.2.1 + п. 2.2.2 + п. 2.2.3
2.2.1	- зарплата робітників з нарахуваннями, грн..	366331,84	п. 1.2.1 розділ 1	4395982,08	п. 2.2.1 × 12
2.2.2	- вартість видаткових матеріалів і енергії, грн	879196,416	п. 1.2.2 розділ 1	10550356,9	п. 2.2.2 × 12
2.2.3	- місцеві податки, грн	62276,41	(п. 1.2.1 + п. 1.2.2) × 0,05	747316,95	п.2.2.3 2 × 12
3.	Чисельність працівників усього, чол., у т.ч.:	58	п 3.1 + п. 3.2	-	не змінюється
3.1	– керівників і фахівців, чол.	9	п. 1.1.2 розділ 1	-	не змінюється
3.2	– робітників, чол.	49	п. 3 табл.1	-	не змінюється
4.	Статутний капітал усього, грн., у тому числі:	320000	розділ 1	-	не змінюється
4.1	– основні засоби	166400	п. 1 табл.1	-	не змінюється
4.2	– оборотні кошти	153600	п. 1 табл.1	-	не змінюється
5.	Виробіток, грн./чол., – на одного робітника	29873,54	п. 1 / п. 3.2	358482,51	п.1 / п. 3.2
	– на одного працівника	25237,99	п. 1 / п. 3	302855,92	п. 1 / п. 3
6.	Фондовіддача ОЗ	8,8	п. 1 / п. 4.1	105,56	п. 1 / п. 4.1
7.	Фондоозброєність праці робітників	3395,92	п. 4.1 / п. 3.2	3395,92	п. 4.1 / п. 3.2
8.	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	9,53	п. 1 / п. 4.2	114,36	п. 1 / п. 4.2

Б. Фондовіддача основних фондів. Цей показник характеризує, скільки гривень продукції підприємство одержує з кожної гривні, вкладеної в основні фонди; тобто, кількість продукції, що “віддає” одна гривня вартості основних фондів. Вважається, що підприємство з фондовіддачею, яка вище середньогалузевого значення, більш ефективно управляє своїми основними засобами.

$$\Phi_{\text{в}} = V_{\text{р}} / \text{ОЗ} , \quad (1.12)$$

де ОЗ – вартість основних виробничих засобів підприємства, грн.

В. Фондоозброєність праці робітників відбиває вкладену в основні засоби величину капіталу підприємства, що приходить на одного робітника. Визначається цей показник як відношення середньомісячної (середньорічної) вартості основних виробничих засобів до середньої за аналізований період чисельності робітників:

$$\Phi_{\text{озбр}} = \text{ОЗ} / \text{Ч}_{\text{роб}} \quad (1.13)$$

Г. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів. Цей показник характеризує величину товарної продукції підприємства, що приходить на одну гривню вартості залишків оборотних коштів підприємства на кінець аналізованого періоду, або на дату розрахунку:

$$\text{КО}_{\text{ОК}} = V_{\text{р}} / \Delta \text{ОК} , \quad (1.14)$$

де $\Delta \text{ОК}$ – середні залишки оборотних коштів, у базових розрахунках дорівнюють робочому капіталу (РК).

2. ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА У СТАРТОВОМУ РОЦІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Виробнича програма підприємства на першому (стартовому) році його господарювання припускає необхідність збільшення валових доходів понад критичний обсяг, що був визначений на основі базових розрахунків у розділі 1.

Випереджальне збільшення валових доходів підприємства у порівнянні з його валовими витратами дозволить підприємству досягти своєї головної мети – отримати прибуток і на його основі збільшити свій виробничий потенціал.

Для досягнення поставленої мети підприємство у стартовому періоді своєї діяльності визначає основні завдання (приймає проектні рішення) по наступних напрямках:

1) залучення додаткової (понад базову) робочої сили, тобто збільшення середньосписочної чисельності робітників. (у роботі – індекс зростання чисельності робітників у порівнянні з базовими розрахунками ($I_{роб}$) приймається згідно варіанту табл.1, додаток А, пункт 5);

2) з метою мотивації праці персоналу підприємства планується зростання середньої заробітної плати робітників (не менш очікуваного рівня інфляції); (у роботі – індекс зростання заробітної плати робітників ($I_{з/п}$) приймається згідно варіанту табл.1, додаток А, пункт 6);

3) планується випереджальне (у порівнянні зі зростанням заробітної плати) зростання продуктивності праці (виробітку) робітників; (у роботі – індекс зростання виробітку робітників ($I_{вираб}$) приймається згідно варіанту табл.1, додаток А, пункт 7);

4) планується випереджальне (у порівнянні зі зростанням виробітку робітників) зростання фондоозброєності (механоозброєності) праці за рахунок придбання (оренди) додаткової техніки і механізмів; (у роботі – індекс зростання фондоозброєності праці ($I_{фп}$) приймається згідно варіанту табл.1, додаток А, пункт 8);

При цьому необхідно дотримуватися наступної нерівності:

$$I_{\text{роб}} < I_{\text{з/п}} < I_{\text{вироб}} < I_{\text{фп}}$$

У нашому прикладі використані наступні значення індексів зростання:

- 1) індекс зростання чисельності робітників – $I_{\text{роб}} = 1,09$;
- 2) індекс зростання заробітної плати робітників і керівників – $I_{\text{з/п}} = 1,14$;
- 3) індекс зростання виробітку робітників – $I_{\text{вироб}} = 1,16$;
- 4) індекс зростання фондоозброєності праці – $I_{\text{фп}} = 1,22$.

2.1 Визначення показників виробничо-господарської діяльності підприємства у стартовому році господарювання

2.1.1. Проектний обсяг середньомісячних чистих доходів підприємства (обсяг реалізації продукції і послуг, $V_{\text{ст}}$) у стартовому році визначається по формулі:

$$V_{\text{р ст}} = V_{\text{баз}} \times I_{\text{роб}} \times I_{\text{вироб}} , \quad (2.1)$$

де $V_{\text{баз}} = V_{\text{крит}}$ – чисті (без ПДВ) доходи підприємства у базових розрахунках.

У нашому прикладі:

$$V_{\text{р ст}} = 1\,463\,803,6 \times 1,09 \times 1,16 = 1\,850\,833,27 \text{ грн}$$

2.1.2. Проектна середньоспискова чисельність робітників у стартовому році:

$$Ч_{\text{роб ст.}} = Ч_{\text{роб баз}} \times I_{\text{роб}} \quad (2.2)$$

У нашому прикладі: $Ч_{\text{роб ст.}} = 49 \times 1,09 = 54 \text{ чол.}$

Приймаємо чисельність робітників – 54 чоловік (округлення у більшу сторону).

Знаходимо середньоспискову чисельність керівників і фахівців у стартовому періоді, використовуючи коефіцієнт чисельності робітників на одну штатну одиницю керівників і фахівців $K_{\text{роб}}$ (див. пункт 3, табл..1, Додаток А):

$$Ч_{\text{кер ст}} = Ч_{\text{роб ст.}} / K_{\text{роб}}$$

У нашому прикладі: $\text{Ч}_{\text{кер ст}} = 54 / 5,5 = 9,82$ чол.

Приймаємо $\text{Ч}_{\text{кер ст}} = 10$ чол.

Таким чином, проектний індекс зростання чисельності керівників (фахівців:

$$I_{\text{кер}} = \text{Ч}_{\text{кер ст}} / \text{Ч}_{\text{кер баз}}$$

У нашому прикладі: $I_{\text{кер}} = 10 / 9 = 1,11$.

У нашому прикладі чисельність робітників і керівників, усього:

$$54 + 10 = 64 \text{ чол.}$$

2.1.3. Проектний середньомісячний фонд заробітної плати робітників з нарахуваннями в стартовому році:

$$\text{ЗП}_{\text{роб ст}} = \text{ЗП}_{\text{роб баз}} \times I_{\text{з/п}} \times I_{\text{роб}} \quad (2.3)$$

У нашому прикладі: $\text{ЗП}_{\text{роб ст}} = 366\,331,84 \times 1,14 \times 1,09 = 455\,203,944$ грн.

Проектний середньодобовий списковий фонд заробітної плати керівників і фахівців з нарахуваннями в стартовому році визначається:

$$\text{ЗП}_{\text{кер ст}} = \text{ЗП}_{\text{кер баз}} \times I_{\text{з/п}} \times I_{\text{кер}} \quad (2.4)$$

У нашому прикладі: $\text{ЗП}_{\text{кер ст}} = 71\,208,96 \times 1,14 \times 1,1 = 88\,558,05$ грн.

2.1.4. Проектний (необхідний) розмір вартості основних засобів підприємства ($\text{ОЗ}_{\text{ст}}$) у стартовому періоді за рахунок статутного фонду і придбання додаткової техніки (група 04 основних засобів) визначається по формулі:

$$\text{ОЗ}_{\text{ст}} = \text{ОЗ}_{\text{баз}} \times I_{\text{фп}} \times I_{\text{роб}} \quad (2.5)$$

У нашому прикладі:

$$\text{ОЗ}_{\text{ст}} = 166\,400 \times 1,22 \times 1,09 = 221\,278,72 \text{ грн.}$$

2.1.5. Приріст ОЗ у стартовому періоді:

$$\Delta \text{ОЗ}_{\text{ст}} = \text{ОЗ}_{\text{ст.}} - \text{ОЗ}_{\text{баз}}$$

У нашому прикладі: $\Delta OZ_{\text{ст}} = 221\,278,72 - 166\,400 = 54\,878,72$ грн.

Збільшення амортизаційних відрахувань за рахунок цього приросту визначається по формулі:

$$\Delta A = \Delta OZ_{\text{ст.}} / n ,$$

де n – термін корисного використання робочих машин і устаткування (група 04 основних засобів, див. п. 1.1.1).

У нашому прикладі за рік приріст амортизаційних відрахувань складатиме:

$$\Delta A = 54\,878,72 / 5 = 10\,975,74 \text{ грн.}$$

Середньомісячне збільшення амортизаційних відрахувань за рахунок введення додаткових ОЗ у стартовому періоді:

$$\Delta A_{\text{ст міс}} = 10\,975,74 / 12 = 914,65 \text{ грн./міс.}$$

2.1.6 Сума середньомісячних амортизаційних відрахувань у стартовому періоді:

$$A_{\text{ст міс}} = A_{\text{баз}} + \Delta A_{\text{ст міс}}$$

У нашому прикладі $A_{\text{ст. міс}} = 2\,398,933 + 914,65 = 3313,58$ грн.

Річна сума амортизаційних відрахувань дорівнює:

$$A_{\text{ст. річ}} = 3313,58 \times 12 = 39762,94 \text{ грн.}$$

Середня річна норма амортизації по всій величині основних засобів:

$$N_{\text{а ст_річ}} = (A_{\text{ст_річ}} / OZ_{\text{ст}}) \times 100 \%,$$

де $N_{\text{а ст_річ}}$ - середня річна норма амортизації, %.

У нашому прикладі:

$$N_{\text{а ст_річ}} = (39762,94 / 221278,72) \times 100 = 17,97 \%$$

2.1.7. Середньомісячна вартість видаткових матеріалів і енергоресурсів у стартовому періоді ($V_{\text{енерг_матер}}$) визначається по формулі 1.8 розділ 1:

$$V_{\text{енерг_матер}} = 3\Pi_{\text{роб_ст}} \times K_{\text{рес}}$$

У нашому прикладі: $V_{\text{енерг_матер}} = 455\,203,944 \times 2,4 = 1\,092\,489,47$ грн.

2.1.8. Розрахункові середньомісячні чисті загальновиробничі й адміністративні витрати в стартовому періоді приймаються по їхньому значенню в базовому періоді (п. 1.1.3).

У нашому прикладі $ЗВВ_{ст.} = 82\,391,04$ грн.

2.1.9. Середньомісячні постійні витрати в складі загальної суми валових витрат (формули 1.2 і 1.3):

$$F_{ст} = A_{ст} + ЗП_{кер\ ст.} + ЗВВ_{ст}$$

У нашому прикладі: $F_{ст} = 3\,313,58 + 88\,558,05 + 82\,391,04 = 174\,262,67$ грн.

2.1.10. Середньомісячні змінні витрати в складі загальної суми валових витрат визначаються по формулі 1.9:

$$CV_{ст} = (ЗП_{роб\ ст.} + B_{енерг\ матер}) \times K_{місц}$$

У нашому прикладі:

$$CV_{ст} = (455\,203,944 + 1\,092\,489,78) \times 1,05 = 1\,625\,078,081 \text{ грн.}$$

У тому числі місцеві податки:

$$(455\,203,944 + 1\,092\,489,78) \times 0,05 = 77\,384,67 \text{ грн.}$$

2.1.11. Загальна середньомісячна сума валових витрат складатиме:

$$ВВ_{ст} = CV_{ст.} + F_{ст}$$

У нашому прикладі:

$$ВВ_{ст.} = 1\,625\,078,081 + 174\,262,67 = 1\,799\,340,75 \text{ грн. / міс.}$$

2.1.12 Оборотні кошти, необхідні для ритмічного безперебійного здійснення виробничого процесу включають дві складові:

- 1) нормовані оборотні кошти;
- 2) ненормовані (проектні або фактичні).

Нормовані оборотні кошти ($ОК_{норм}$), наявність яких необхідно на початок кожного місяця (кінець попереднього місяця) визначаються згідно прийнятим для підприємств даної галузі нормам, пропорційно вартості видаткових матеріалів та енергоресурсів ($B_{енерг\ матер}$) по нормативах оборотних коштів, **наведених** у п.9 додатку Б:

- 1) у виробничих запасах – $H_{вз}$;
- 2) у незавершеному виробництві – $H_{нв}$;
- 3) у витратах майбутніх періодів – $H_{мп}$;
- 4) у готовій продукції на складі – $H_{гп}$.

Ненормовані ОК визначаються виходячи з умов реалізації продукції (відвантажена, але не оплачена продукція, дебіторська заборгованість на кінець місяця).

У курсовому проекті заданий однаковий для всіх варіантів коефіцієнт ненормованих оборотних коштів, $K_{ненорм} = 0,2$ від суми нормованих оборотних коштів.

У нашому прикладі прийняті наступні нормативи оборотних коштів:

$$H_{вз} = 5\%; H_{нв} = 7\%; H_{мп} = 3\%; H_{гп} = 4\%.$$

Визначимо величину нормованих оборотних коштів:

1. ОК у виробничих запасах:

$$OK_{вз} = V_{енерг_матер} \times H_{вз}; OK_{вз} = 1\,092\,489,47 \times 0,05 = 54\,624,47 \text{ грн.}$$

2. ОК у незавершеному виробництві:

$$OK_{нв} = V_{енерг_матер} \times H_{нв}; OK_{нв} = 1\,092\,489,47 \times 0,07 = 76\,474,26 \text{ грн.}$$

3. ОК у витратах майбутніх періодів:

$$OK_{мп} = V_{енерг_матер} \times H_{мп}; OK_{мп} = 1\,092\,489,47 \times 0,03 = 32\,774,68 \text{ грн.}$$

4. ОК у запасах готової продукції на складі:

$$OK_{гп} = V_{енерг_матер} \times H_{гп}; OK_{гп} = 1\,092\,489,47 \times 0,04 = 43\,699,58 \text{ грн.}$$

Сумарний норматив оборотних коштів:

$$OK_H = OK_{вз} + OK_{нв} + OK_{мп} + OK_{гп} \quad (2.7)$$

У нашому прикладі:

$$OK_H = 54\,624,47 + 76\,474,26 + 32\,774,68 + 43\,699,58 = 207\,573 \text{ грн.}$$

Загальна місячна проектна сума оборотних коштів (нормованих і ненормованих) у стартовому році визначається по формулі:

$$OK_{ст} = OK_H \times (1 + K_{ненорм}) \quad (2.8)$$

У нашому прикладі:

$$OK_{ст} = 207\,573 \times 1,2 = 249\,087,60 \text{ грн.}$$

У т.ч. ненормовані оборотні кошти (дебіторська заборгованість) запроектовані у сумі:

$$ДЗ = OK_{н} \times K_{ненорм} = 207\,573 \times 0,2 = 41\,514,6 \text{ грн.}$$

2.1.13. Коефіцієнт середньомісячної оборотності оборотних коштів визначається по формулі (1.14):

$$KO_{ок} = B_{р_ст} / OK_{ст}$$

Відповідно тривалість одного обороту оборотних коштів:

$$T_{ок} = 30 / KO_{ок} = 30 / 7,4 = 4 \text{ дні}$$

Річний коефіцієнт оборотності оборотних коштів визначається аналогічно:

$$KO_{ок} = B_{р\,річ\,ст.} / OK_{ст.} = 22\,209\,999,24 / 249\,087,6 = 89,2 \text{ об / рік}$$

Таблиця 2.1 – Проектні показники фінансово-економічної діяльності підприємства у першому році господарювання

Найменування показника	За місяць	Порядок розрахунку	За рік	Порядок розрахунку
1. Валові доходи, грн	2220999,93	п. 2 + п. 3	26651999,15	п.1 × 12
2. ПДВ, грн	370166,65	20% п. 3	4441999,859	п.2 × 12
3. Чисті доходи, грн	1850833,27	Розрахунок 2.1.1	22209999,29	п.3 × 12
4. Балансовий прибуток, грн	51492,52	п. 3 – п. 5	617910,27	п.4 × 12
5. Валові витрати, грн, усього,	1799340,75	п.5.1+ п. 5.2	21592089,03	п.5 × 12
5.1. у тому числі постійні витрати усього, грн., у т.ч.:	174262,67	п.5.1.1+ + п.5.1.2 + + п.5.1.3	2091152,05	п.5.1 × 12
5.1.1. – амортизація ОЗ	3313,58	Розрахунок 2.1.6	39762,94	п.5.1.1 × 12
5.1.2. – зарплата керівників і фахівців з нарахуваннями	88558,05	Розрахунок 2.1.3	1062696,62	п.5.1.2 × 12
5.1.3. Загальновиробничі й адміністративні витрати	82391,04	Розрахунок 1.1.3	988692,48	п.5.1.3 × 12
5.2. Змінні витрати усього, грн, у т.ч.:	1625078,08	п.5.2.1 + п.5.2.2 + п.5.2.3	19500936,98	п.5.1 × 12
5.2.1. – зарплата робітників з нарахуваннями	455203,94	Розрахунок 2.1.3.	5462447,33	п.5.2.1 × 12
5.2.2. – вартість матеріалів і енергоресурсів	1092489,47	Розрахунок 2.1.7	13109873,60	п.5.2.2 × 12
5.2.3. – місцеві податки грн.	77384,67	Розрахунок 2.1.10	928616,05	п.5.2.3 × 12
6. Чисельність працівників, усього, чол, у т.ч.:	64	Розрахунок 2.1.2	64	
6.1. – керівників і фахівців	10		10	
6.2. – робітників	54		54	
7. Основні засоби, грн	221278,72	Розрахунок 2.1.4	221278,72	
8. Загальна сума оборотних коштів на кінець місяця грн.	249087,60	Розрахунок 2.1.12	249087,60	
9. Виробіток	63276,35		759316,22	
9.1. – на одного робітника грн/чол.	34274,69	п. 3 / п. 6.2	411296,28	п. 3 / п. 6.2
9.2. – на одного працівника ВПП, грн./чол.	29001,66	п. 3 / п. 6	348019,93	п.3 / п.6
10. Фондовіддача основних засобів	8,4	п.3 / п.7	100,4	п.3 / п.7
11. Коефіцієнт оборотності ОК	7,4	Розрахунок 2.1.13	89,2	п.3 / п.8
12. Фондоозброєність праці робітників, грн./чол	4097,75	п.7 / п.6.2	4097,75	п.7 / п. 6.2

2.2 Складання балансу підприємства у стартовому році господарювання

2.2.1. За результатами господарської діяльності в стартовому році підприємству необхідно мати власний капітал, розмір якого визначається сумою необхідних основних фондів і оборотних коштів (нормованих і ненормованих):

$$BK_{\text{ст}} = OZ_{\text{ст}} + OK_{\text{ст}} \quad (2.9)$$

У нашому прикладі у відповідності до п. 7 і п. 8 табл. 2.1 власний капітал дорівнює:

$$BK_{\text{ст}} = 221278,72 + 249087,60 = 470\,366,32 \text{ грн.}$$

2.2.2. Розмір необхідного фонду нагромадження (ФН) (додаткового і резервного капіталу) визначається як різниця між необхідним власним і статутним капіталом по формулі:

$$FN_{\text{ст}} = BK_{\text{ст}} - СК \quad (2.10)$$

$$\text{У нашому прикладі } FN_{\text{ст}} = 470366,32 - 320\,000 = 150\,366,32 \text{ грн.}$$

Фонд нагромадження складається з двох частин: фонду розвитку виробництва (додаткові вкладення капіталу в основні й оборотні кошти) і резервного фонду. Підприємство самостійне визначає структуру фонду нагромадження.

2.2.3. Фонд споживання (ФС) визначається як різниця між чистим прибутком підприємства ($\Pi_{\text{чист}}$) і фондом нагромадження (відображається у балансі у розділі II «Довгострокові зобов'язання і забезпечення»:

$$ФС = (1 - 0,18) \times \Pi_{\text{бал}} - ФН, \quad (2.11)$$

де $\Pi_{\text{бал}}$ – балансовий прибуток (п. 4 табл. 2.1.);

18 % – ставка податку на прибуток.

У нашому прикладі фонд споживання дорівнює:

$$ФС = (1 - 0,18) \times 61\,791\,027,80 - 150366,32 = 356320,1 \text{ грн.}$$

Розподіл балансового прибутку підприємства, отриманого за підсумками стартового року, здійснюється за схемою рисунку 2.1.

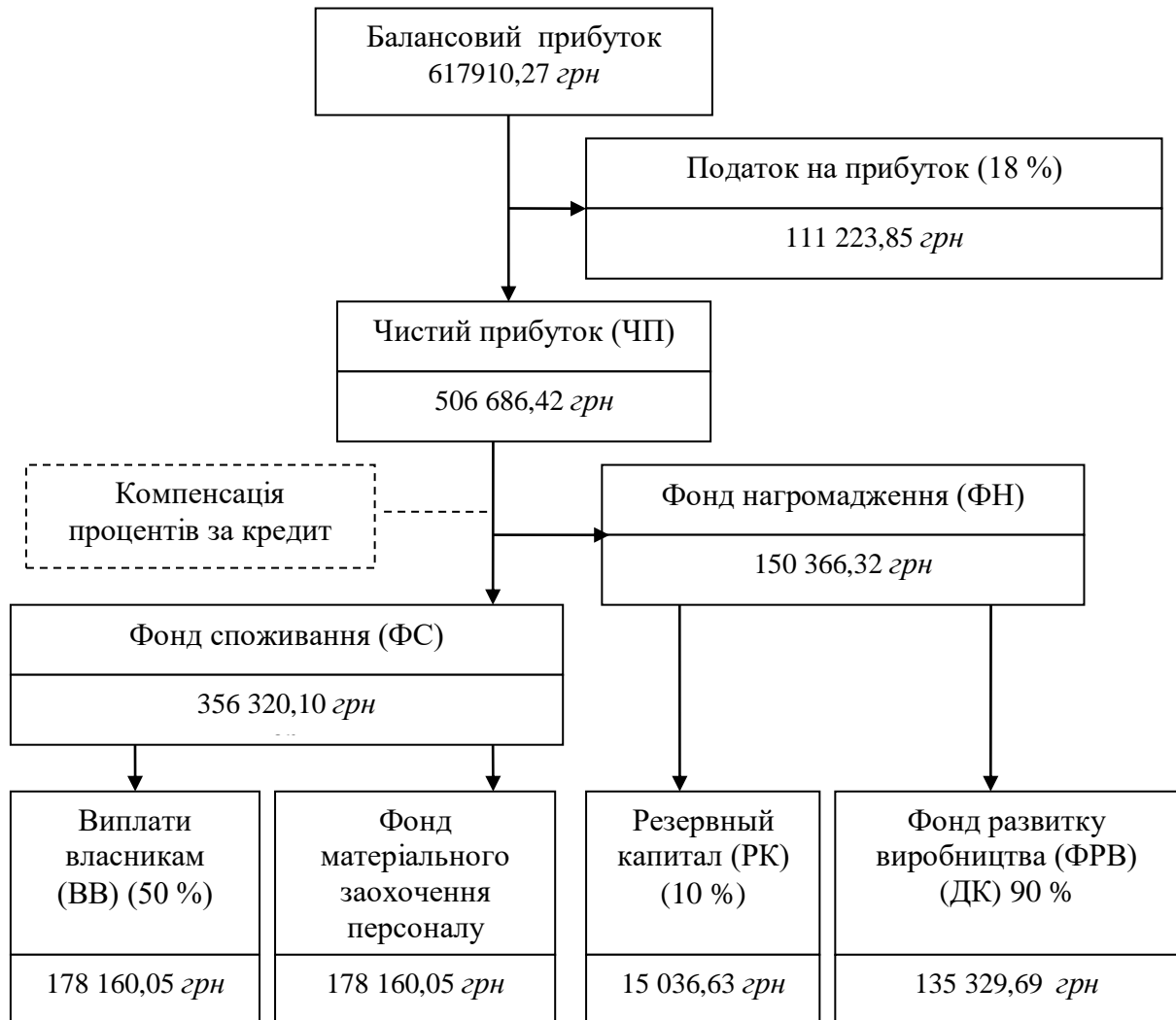

Рисунок 2.1 – Схема розподілу прибутку підприємства

На підставі даних табл. 2.1 і результатів розподілу балансового прибутку (рис. 2.1) складається баланс підприємства на стартовий рік господарювання (табл. 2.2). При цьому рядок 1165 активу балансу (гроші та їх еквіваленти) визначається як сума фонду споживання і річної амортизації (амортизаційного фонду з розрахунку п. 2.1.6).

$$\text{Грошові кошти} = 356\,320,10 + 39\,762,94 = 396\,083,04 \text{ грн.}$$

Таблиця 2.2 – Баланс підприємства у першому році господарювання (ф. № 1), грн.

Актив	Код рядка	На початок року	На кінець року	Пасив	Код рядка	На початок року	На кінець року
I Необоротні активи				I Власний капітал			
Основні засоби:				Статутний капітал	1400	320000	320000
- залишкова вартість	1010	166400	181515,78	Додатковий капітал	1410		135329,69
- первісна вартість	1011	166400	221278,72	Резервний капітал	1415		15036,63
- знос (накопичена амортизація)	1012	0	39762,94				
Усього за розділом I	1095	166400	181515,78	Усього за розділом I	1495	320000	470366,32
II Оборотні активи				II Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
– виробничі запаси	1101		54624,47	Довгострокові забезпечення витрат персоналу (ФМЗП)	1521		178160,05
– незавершене виробництво	1102		76474,26	Інші довгострокові зобов'язання (виплати власникам)	1515		178160,05
– готова продукція			43699,58	Усього за розділом II	1595		356320,10
– дебіторська заборгованість (ненормовані ОК)	1125		41514,6	III Поточні зобов'язання і забезпечення	1695		
– грошові кошти, усього, у т.ч.:	1165	153600	396083,05				
- фонд споживання			356320,1015	IV Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
- амортизаційний фонд			39762,94				
Витрати майбутніх періодів	1170		32774,68				
Усього за розділом II	1195	153600	645170,64	V Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
III Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200						
Баланс	1300	320000	826686,42	Баланс	1900	320000	826686,42

3. РОЗРОБКА ПОТОЧНОГО ПЛАНУ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА НА ПЛАНОВИЙ РІК

Задача розрахунку економічних показників підприємства на плановий період (рік) спрямована на виконання головної мети – збільшення прибутку.

Для цього в додатку А, пункт 10 наведені індекси зростання наступних показників на плановий рік:

- 1) збільшення валових доходів підприємства;
- 2) збільшення чисельності персоналу (працівників) підприємства;
- 3) зростання заробітної плати працівників.

При цьому темпи зростання доходів і виробітку повинні випереджати темпи зростання чисельності працівників і темпи зростання заробітної плати.

На плановий період рівень фондівдачі основних виробничих засобів, досягнутий у попередньому (стартовому) році, приймається стабільним (незмінним), тобто

$$\Phi В_{\text{план}} = \Phi В_{\text{ст.}}$$

У прикладі розрахунків приймаються планові індекси:

- зростання валових доходів – $I_d = 1,3$;
- збільшення середньомісячної чисельності працівників – $I_q = 1,1$;
- індекс зростання середньомісячної заробітної плати працівників – $I_{з/п} = 1,2$.

Розрахунок усіх планових показників здійснюється на підставі показників стартового періоду (див. табл. 2.1).

3.1. Планові показники середньомісячного і річного чистого доходу, $V_{p \text{ план}}$:

$$V_{p \text{ план}} = V_{p \text{ ст}} \times I_d \quad (3.1)$$

У нашому прикладі: $V_{p \text{ план_міс}} = 1850833,27 \times 1,3 = 2\,406\,083,26$ грн. / міс.

$V_{p \text{ план_річ}} = 22209999,29 \times 1,3 = 28\,872\,998,7$ грн. / рік.

3.2. Планова середньоспискова чисельність промислово-виробничого персоналу, $\text{Ч}_{\text{ПВП_план}}$:

$$\text{Ч}_{\text{ПВП_план}} = \text{Ч}_{\text{ПВП_ст}} \times I_{\text{ч}} \quad (3.2)$$

У нашому прикладі $\text{Ч}_{\text{ПВП_план}} = 64 \times 1,1 = 70$ чол.

Використовуючи співвідношення чисельності робітників на одну штатну одиницю керівників і фахівців (див. розрахунки в розділі 2.1.2), визначаємо середньосписочну чисельність у розрізі окремих категорій.

У розрахунках п. 2.1.2 розділу 2 прийнята чисельність робітників складає 54 чол., керівників і фахівців – 10 чол., усього – 64 чол.

Планова середньоспискова чисельність робітників:

$$(70 \times 54) / 64 = 59 \text{ чол. , приймаємо } 59 \text{ чол.}$$

Звідси плановий індекс чисельності робітників: $I_{\text{роб_план}} = 59 / 54 = 1,1$.

керівників і фахівців: $70 \times 10 / 64 = 10,8$ чол., приймаємо 11 чол.

Звідси плановий індекс зростання чисельності керівників і фахівців дорівнює $I_{\text{кер_план}} = 11 / 10 = 1,1$.

Плановий виробіток (продуктивність праці) на одного працівника ПВП:

$$\text{ПП}_{\text{план}} = \text{ВР}_{\text{план}} / \text{Ч}_{\text{ПВП план}} \quad (3.3)$$

У нашому прикладі середньомісячний виробіток, як показник продуктивності праці складає:

$$\text{ПП}_{\text{план_міс}} = 2\,406\,083,26 / 70 = 34\,372,618 \text{ грн. / чол.}$$

Річний виробіток: $\text{ПП}_{\text{план_рік}} = 28\,872\,998,7 / 70 = 412\,471,41 \text{ грн. / чол.}$

Індекс зростання виробітку: $I_{\text{вироб}} = \text{ПП}_{\text{план}} / \text{ПП}_{\text{ст}}$

У прикладі $I_{\text{вироб}} = 34\,372,618 / 29\,001,66 = 1,2$

Фонд середньомісячної заробітної плати в плановому періоді:

– робітників:

$$\text{ЗП}_{\text{роб план}} = \text{ЗП}_{\text{роб ст}} \times I_{\text{роб план}} \times I_{\text{з/п}} \quad (3.4)$$

– керівників і фахівців:

$$ЗП_{\text{кер_план}} = ЗП_{\text{кер_ст}} \times I_{\text{кер_ст}} \times I_{\text{з/п}} \quad (3.5)$$

У прикладі розрахунків, використовуючи дані табл. 2.1, визначаємо:

– щомісячний фонд заробітної плати робітників з нарахуваннями:

$$ЗП_{\text{роб_план}} = 455203,94 \times 1,1 \times 1,2 = 600\,896,63 \text{ грн. / міс.};$$

– щомісячний фонд заробітної плати керівників і фахівців з нарахуваннями:

$$ЗП_{\text{кер_план}} = 88588,05 \times 1,1 \times 1,2 = 116\,936,226 \text{ грн. / міс.}$$

Необхідна сума основних фондів у плановому періоді:

$$ОЗ_{\text{план}} = В_{\text{р_план}} / \Phi_{\text{в_план}} \quad (3.6)$$

У прикладі чистий валовий дохід приймаємо з розрахунку п. 3.1:

$$В_{\text{р_план}} = 2\,406\,083,26 \text{ грн. / міс.}; \text{ місячна фондовіддача – за даними табл.}$$

2.1, п.10 дорівнює 8,4. У такий спосіб:

$$ОЗ_{\text{план}} = 2\,406\,083,26 / 8,4 = 287\,662,34 \text{ грн}$$

Необхідний розрахунковий приріст основних засобів у плановому періоді:

$$\Delta ОЗ_{\text{план}} = ОЗ_{\text{план}} - ОЗ_{\text{ст.}} \quad (3.7)$$

$$\text{У прикладі: } \Delta ОЗ_{\text{план}} = 287\,662,34 - 221\,278,72 = 66\,385,62 \text{ грн..}$$

Сума річних амортизаційних відрахувань у плановому періоді:

$$А_{\text{план}} = (ОЗ_{\text{план}} \times N_{\text{план}}) / 100 \% \quad (3.8)$$

де $N_{\text{план}}$ норма амортизаційних відрахувань у плановому періоді – приймається з розрахунку пункту 2.1.6.

У прикладі середньозважена річна норма амортизаційних відрахувань $N_{\text{план}} = N_{\text{ст}} = 17,97 \%$. Звідси планова річна сума амортизації:

$$А_{\text{план}} = 287\,662,34 \times 0,1797 = 51\,691,83 \text{ грн. / рік}$$

Середньомісячна сума амортизації по всьому обсязі основних засобів:

$$А_{\text{план}} = 51\,691,83 / 12 = 4\,307,65 \text{ грн. / міс.}$$

3.7. Планова середньомісячна вартість видаткових матеріалів і енергетичних ресурсів розраховується по формулі (1.8).

$$V_{\text{енер_матер}} = 3\Pi_{\text{роб_план}} \times K_{\text{рес}}$$

У прикладі: $V_{\text{енер_матер}} = 600\,869,2 \times 2,4 = 1\,442\,086,1$ грн. / міс.

3.8. Сума загальновиробничих і адміністративних витрат у плановому періоді приймається рівній сумі цих витрат у попередньому (стартовому) році:
 $ЗВВ_{\text{план}} = ЗВВ_{\text{ст}}$ (див. пункт 2.1.8)

У прикладі $ЗВВ_{\text{план}} = ЗВВ_{\text{ст.}} = 82\,391,04$ грн./міс

Середньомісячні постійні витрати в плановому періоді, $F_{\text{план}}$:

$$F_{\text{план}} = A_{\text{план}} + 3\Pi_{\text{кер_план}} + ЗВВ_{\text{план}} \quad (3.9)$$

У нашому прикладі:

$F_{\text{план}} = 4307,65 + 166896,63 + 82391,04 = 203\,595,32$ грн/міс.

3.9. Середньомісячні змінні витрати в плановому періоді з урахуванням місцевих податків визначаються по формулі:

$$CV_{\text{план}} = 3\Pi_{\text{роб_план}} + V_{\text{енерг_матер}} + МП, \quad (3.10)$$

де МП – місцеві податки, встановлені як 5% від суми заробітної плати робітників та вартості матеріально – енергетичних ресурсів.

У прикладі: $МП = (600869,2 + 116896,63) \times 0,05 = 35\,888,29$ грн. / міс.

$CV_{\text{пл}} = 600869,2 + 116896,63 + 35888,29 = 753654,13$ грн. / міс.

3.10 Загальна сума середньомісячних валових витрат:

$$ВВ_{\text{план}} = CV_{\text{план}} + F_{\text{план}} \quad (3.11)$$

У прикладі: $ВВ_{\text{план}} = 753\,654,13 + 203\,595,32 = 957\,249,45$ грн. / міс.

3.11. Розрахунок нормованих і ненормованих оборотних коштів для планового періоду здійснюється по нормативах, приведених у пункті 9 додатку Б, аналогічно розрахункам розділу 2:

$$OK_{\text{план}} = H \times B_{\text{енерг_матер}}, \quad (3.12)$$

де H – відповідний норматив оборотних коштів по групах нормованих оборотних активів.

У прикладі нормативи оборотних коштів складають:

- 1) у виробничих запасах: $1\,442\,086,1 \times 0,05 = 72\,104,3$ грн.
- 2) у незавершеному виробництві: $1\,442\,086,1 \times 0,07 = 100\,946,03$ грн.
- 3) у витратах майбутніх періодів: $1\,442\,086,1 \times 0,03 = 43\,262,58$ грн.
- 4) у готовій продукції на складі: $1\,442\,086,1 \times 0,04 = 57\,683,44$ грн.

Усього нормовані ОКн (сума пунктів від 1-го по 4-й):

$$OK_{\text{нплан}} = 72\,104,3 + 100\,946,03 + 43\,262,58 + 57\,683,44 = 273\,996,36 \text{ грн}$$

- 5) ненормовані ОК (20 % від нормованих): $273\,996,36 \times 0,2 = 54\,799,27$ грн.

Разом оборотних коштів: $OK_{\text{план}} = 273\,996,36 + 54\,799,27 = 328\,795,63$ грн.

Коефіцієнт середньомісячної оборотності оборотних коштів розраховується по формулі:

$$KO_{OK} = B_p / OK \quad (3.13)$$

У прикладі плановий місячний коефіцієнт оборотності ОК складає:

$$KO_{OK_міс} = 2\,406\,083,36 / 328\,795,63 = 7,32 \text{ об. / міс.};$$

річний коефіцієнт оборотності ОК: $KO_{OK_річ} = 7,32 \times 12 = 87,81 \text{ об. / рік}$

Результати всіх розрахунків, виконаних у розділі 3, зводяться у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Показники виробничо – господарської діяльності підприємства в плановому періоді

Найменування показника		За місяць	За рік
1.	Валові доходи, грн	2887299,91	34647598,9
2.	ПДВ, грн.	481216,65	5774599,82
3.	Чисті доходи, грн	2406083,26	28872999,1
4.	Балансовий прибуток, грн	123644,34	1483732,10
5.	Валові витрати, грн., у т.ч.:	2282438,92	27389266,98
5.1	– постійні витрати, грн., з них:	203595,32	2443143,85
5.1.1	– амортизація ОЗ	4307,65	51691,83
5.1.2	– зарплата керівників і фахівців з нарахуваннями, грн	116896,63	1402759,54
5.1.3	– загальновиробничі й адміністративні витрати, грн.	82391,04	988692,48
5.2	Змінні витрати, грн., з них:	2078843,59	24946123,13
5.2.1	– зарплата робітників з нарахуваннями, грн.	600869,2	7210430,48
5.2.2	– вартість матеріалів і енергоресурсів, грн	1442086,10	17305033,15
5.2.3	– місцеві податки середньомісячні, грн	35888,29	430659,50
6.	Чисельність працівників усього, чол., у т.ч.:	70	70
6.1	– керівників і фахівців, чол.	11	11
6.2	– робітників, чол.	59	59
7.	Основні засоби, грн.	287662,34	287662,34
8.	Загальна сума оборотних коштів на кінець періоду, грн..	328795,63	328795,63
9.	Виробіток:	74781,14	897373,71
9.1	– на одного робітника, грн.. / чол..	40506,45	486077,43
9.2	– на одного працівника ПВП, грн.. / чол..	34372,62	412471,41
10.	Фондовіддача	8,4	100,37
11.	Коефіцієнт оборотності ОК	7,32	87,81
12.	Фондоозброєність праці робітників, грн/ чол	4842,80	4842,80

3.12. Необхідна величина власного капіталу для здійснення господарської діяльності підприємства визначається по формулі 2.9 і даним табл. 3.1. (рядок 7 і рядок 8):

$$ВК_{\text{план}} = 287\,662,34 + 328\,795,63 = 61\,6457,97 \text{ грн.}$$

3.13. Необхідний фонд нагромадження (додатковий і резервний капітал) у плановому періоді визначається по формулі:

$$ФН_{\text{план}} = ВК_{\text{план}} - СК \quad (3.14)$$

$$\text{У прикладі: } ФН_{\text{план}} = 616\,457,97 - 320\,000 = 296\,457,97 \text{ грн.}$$

3.14. Фонд споживання (ФС) визначається як різниця між чистим прибутком і фондом нагромадження:

$$\text{ФС} = (1 - 0,18) \times 1483732,10 - 296746,42 = 920\,202,36 \text{ грн.}$$

Розподіл прибутку підприємства в плановому періоді здійснюється за схемою розподілу (див. рис. 2.1), а результати розрахунків зводяться в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Розподіл балансового прибутку підприємства в плановому році

Показники	Сума, грн	Порядок розрахунку
1. Прибуток балансовий	1483732,10	п.4 табл. 3.1
2. Податок на прибуток	296746,42	18 % п.1
3. Чистий прибуток	1186985,68	п.1– п.2
4. Фонд нагромадження, всього, у т.ч.	296457,97	розрахунок п. 3.13, п. 5.1 + п. 5.2
4.1. - резервний фонд (10%)	29645,80	10 % п.4
4.2. - додатковий фонд (90%)	266812,17	90 % п.4
5. Фонд споживання, всього, у т.ч:	890527,71	п.3 – п.4
5.1. - виплати засновникам	445263,86	50 % п.6
5.2. - фонд матеріального заохочення (ФМЗП)	445263,86	50 % п.6

3.15. За підсумками розрахунку планових показників складається розрахунковий (плановий) баланс підприємства в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Баланс підприємства на плановий рік (ф. №1), грн

Актив	Код рядка	На початок року	На кінець року	Пасив	Код рядка	На початок року	На кінець року
I Необоротні активи				I Власний капітал			
Основні засоби:				Статутний капітал	1400	320 000	320 000
- залишкова вартість	1010	181 515,78	235 970,51	Додатковий капітал	1410	135 329,69	266 812,17
- первісна вартість	1011	221 278,72	287 662,34	Резервний капітал	1415	15 036,63	29 645,80
- знос (накопичена амортизація)	1012	39 762,94	51 691,83				
Усього за розділом I	1095	181 515,78	235 970,51	Усього за розділом I	1495	470 366,32	616 457,97
II Оборотні активи				II Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
– виробничі запаси	1101	54 624,47	72 104,30	Довгострокові забезпечення витрат персоналу (ФМЗП)	1521	178 160,05	460 101,18
– незавершене виробництво	1102	76 474,26	100 946,03	Інші довгострокові зобов'язання (виплати власникам)	1515	178 160,05	460 101,18
– готова продукція		43 699,58	57 683,44	Усього за розділом II	1595	356 320,10	92 0202,36
– дебіторська заборгованість (ненормовані ОК)	1125	41 514,6	54 799,3	III Поточні зобов'язання і забезпечення	1695		
– грошові кошти, усього, у т.ч.:	1165	396 083,05	971 894,18				
– фонд споживання		356 320,1015	920 202,3568	IV Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
– амортизаційний фонд		39 762,94	51 691,83				
Витрати майбутніх періодів	1170	32 774,68	43 262,58				
Усього за розділом II	1195	645 170,64	1 300 689,81	V Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
III Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200						
Баланс	1300	826 686,42	1 536 660,32	Баланс	1900	826 686,42	1 536 660,32

Показники виробничо – господарської діяльності підприємства в плановому і стартовому періодах зводяться в стандартну форму фінансової звітності (ф. №2), табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Звіт про фінансові результати підприємства на плановий період, грн.

Стаття	Код рядка	За плановий рік	За стартовий рік	Примітка
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Чистий дохід від реалізованої продукції	2000	28 872 998,7	22209999,29	табл.2.1, 3.1
Валові витрати (собівартість)	2050	27389266,98	21592089,03	табл.2.1, 3.1
Валовий (балансовий) прибуток	2090	1483732,10	617910,27	табл.2.1, 3.1
Податок на прибуток (18%)	2300	267071,78	111223,85	р. 2090 × 0,18
Чистий прибуток	2350	1216660,32	506686,42	р. 2090 – р.2300
2. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні витрати	2500	17305033,15	13109873,60	табл. 2.1, 3.1 (п. 5.2.2.)
Витрати на оплату праці з нарахуваннями	2505 + 2510	8613190,02	543762,00	табл. 2.1, 3.1 (п. 5.1.2 + п.5.2.1)
Амортизація ОЗ	2515	51691,83	39762,94	табл.2.1, 3.1 (п. 5.1.1)
Інші операційні витрати	2520	1419351,98	1917308,53	табл.2.1, 3.1 (п. 5.1.3. + п. 5.2.3)
Разом:	2550	27389266,98	15610707,07	

4. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансово-економічні результати виробничо-господарської діяльності підприємства характеризуються станом засобів підприємства і ефективністю їхнього використання, рівнем віддачі витрат та ступенем використання ресурсів.

Для аналізу фінансово-економічних показників діяльності підприємства в табл.4.1 приводяться загальні показники виробничо-господарської діяльності підприємства та здійснюється їх аналіз відповідно до темпів зростання показників у плановому році відносно стартового року.

Таблиця 4.1 – Зведена таблиця загальних показників виробничо-господарської діяльності підприємства

Найменування показника	Плановий рік	Стартовий рік	Індекс зростання
1	2	3	4 = 2 / 3
1. Чисті доходи, грн..	28 872 998,7	22 209 999,29	1,3
2. Валові витрати (собівартість), грн..	27 389 266,98	21 592 089,03	1,27
3. Балансовий прибуток, грн..	1 483 732,10	617 910,27	2,40
4. Чистий прибуток	1 216 660,32	506 686,42	2,40
5. Чисельність працівників, усього, чол., у т.ч.:	70	64	1,1
5.1 - керівники і фахівці	11	10	1,1
5.2 - робітники	59	54	1,1
6. Основні фонди, грн..	287662,34	221278,72	1,3
7. Загальна сума оборотних коштів на кінець періоду, грн..	328795,63	249087,60	1,32
8. Виробіток	74781,14	63276,35	1,18
8.1 - на одного робітника грн/чол.	40506,45	34274,69	1,18
8.2 - на одного працівника ПВП, грн/чол.	34274,69	29001,66	1,18
9. Фондовіддача основних засобів	8,4	8,4	не змінюється за умовами КП
10. Фондоозброєність праці робітників, грн/чол.	4842,80	4097,75	1,18

Для аналізу ефективності діяльності підприємства необхідно визначити показники рентабельності та оборотності оборотних активів у стартовому та плановому періодах за формулами:

1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів:

$$K_{об} = ЧД / ОА \quad (4.1)$$

2. Валова рентабельність реалізованої продукції:

$$ROS = ВП / ЧД \quad (4.2)$$

3. Валова рентабельність активів:

$$ROA = ВП / А \quad (4.3)$$

4. Чиста рентабельність власного капіталу:

$$ROE = ЧП / ВК \quad (4.4)$$

5. Валова рентабельність виробництва:

$$R_v = ВП / С/в \quad (4.5)$$

де ЧД – чистий дохід від реалізації продукції;

ВП – валовий прибуток;

ЧП – чистий прибуток;

ОА – оборотні активи;

С/в – собівартість продукції.

Динаміку показників фінансового стану підприємства представлено у табл.

4.2.

Таблиця 4.2 – Показники фінансового стану підприємства

Показник	Позначення	Плановий рік	Стартовий рік	Індекс зростання
Активи, грн..	A	1536 660,32	826686,42	1,86
Власний капітал, грн..	BK	616457,97	470366,32	1,31
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	KO _{OK}	89,17	87,8	1,02
Рентабельність активів, %	ROA	96,56	74,75	1,29
Рентабельність виробництва, %	R _v	5,42	2,86	1,89
Рентабельність реалізованої продукції, %	ROS	5,14	2,78	1,85
Рентабельність власного капіталу, %	ROE	197,36	107,72	1,83

За даними таблиці 4.2. зробити висновки, щодо динаміки показників фінансового стану підприємства у плановому році, відносно стартового періоду.

В цілому, за результатами проведеного дослідження, у курсовому проекті необхідно зробити висновки за основними розділами роботи, а також надати рекомендації відносно доцільності створення підприємства з обмеженою відповідальністю та його подальшого розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про Державний бюджет України на 2017 рік: Закон України від 25.12.2016 г. N 928-VIII. Із змінами і доповненнями.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. 3436-IV. Із змінами та доповненнями.
3. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 г. N 108/95-ВР Із змінами і доповненнями.
4. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. Із змінами і доповненнями.
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121- III. Із змінами і доповненнями.
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року №1560-XII. Із змінами і доповненнями.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. Із змінами і доповненнями.
8. Глущенко В. В. Фінанси у рисунках, схемах і таблицях : навч. посіб. / В. В. Глущенко. – К. : Ліра-К, 2014. – 344 с.
9. Михайловська С. М. Фінанси в схемах і таблицях : навч. посіб. / С. М. Михайловська. – К. : Ліра-К, 2014. – 386 с.
10. Фінанси: Курс для фінансистів: Навч. посіб. / За ред. В.І. Оспіщева. — К., 2008. — 567 с.
11. Фінанси : підручник. / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 687 с.
12. Шеремет О. А. Фінанси для фінансистів : підручник / О. А. Шеремет. – К. : Ліра-К, 2013. – 612 с.
13. Методичні рекомендації щодо підготовки та видання навчально-методичної літератури в НТУ „ХПІ” / Уклад. М. П. Єфремова, Л. А. Копієвська. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2008. – 60 с..

РЕСУРСИ МЕРЕЖІ INTERNET

1. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
3. Офіційний веб-сайт Національного банку України. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Державної податкової адміністрації України. – Режим доступу : <http://sta.gov.ua>.
5. Держкомстат України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
6. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.
7. Електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>
8. Вісник Національного банку України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=60949
9. Національна парламентська бібліотека України. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>
10. Наукова бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.– Режим доступу : <http://lib-gw.univ.kiev.ua>
11. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. – Режим доступу : www.ier.kiev.ua
12. База українського законодавства в Інтернет. – Режим доступу : www.lawukraine.com
13. Інформаційний сервер про Україну. – Режим доступу : www.uazone.net

ДОДАТКИ

Додаток А. Завдання на виконання курсового проекту з курсу «Фінанси»

Студентові (ці) гр. БФ _____
(П.І.Б.)

Номер залікової книжки _____

Варіант завдання

1. Форма господарювання підприємства – Товариство з обмеженою відповідальністю

ТОВ

2. Мінімальна заробітна плата в Україні на момент виконання курсової роботи

3200

грн.

3. Питома вага заробітної плати керівників і фахівців (без нарахувань на ФОП) у базовій сумі загальновиробничих і адміністративних витрат

38

4. Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника в галузі на момент виконання курсової роботи, грн.

6128

Термін виконання курсового проекту „ ____ ” _____ 201_ р.

Завдання видав

(підпис керівника)

Завдання прийняв

(підпис студента)

Таблиця 1 – Варіанти вихідних параметрів для виконання курсового проекту

Показники		Варіанти завдання (остання цифра номера залікової книжки)										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Питома вага основних засобів (ОЗ) і робочого капіталу (РК) у статутному капіталі підприємства, %	ОЗ	62	58	56	54	52	50	46	44	42	40
	РК	38	42	44	46	48	50	54	56	58	60	
2	Питома вага ОЗ від їх загальної вартості по групах, %:											
	– група 03	15	10	8	7	20	22	14	12	18	12	
	– група 04	45	70	70	78	70	67	70	65	52	44	
	– група 05	15	8	12	11	4	6	10	20	20	28	
	– група 06	25	12	10	4	6	5	6	3	10	16	
3	Розрахункова базова чисельність робітників на одну штатну одиницю керівників і фахівців, чол..	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0	6,5	7,0	7,5	8.0	
4	Проектна норма (ресурсний коефіцієнт) вартості видаткових матеріально-енергетичних ресурсів на місяць на 1 грн. щомісячної зарплати	2,3	3,0	2,8	2,6	2,4	2,2	2,0	1,8	1,6	1.4	
Проектні індекси зростання :												
5	– індекс зростання чисельності робітників	1,0	1,06	1,07	1,08	1,09	1,1	1,11	1,11	1,12	1,13	
6	– ндекс зростання заробітної плати робітників і керівників	1,1	1,11	1,12	1,13	1,14	1,15	1,16	1,17	1,18	1,19	
7	– індекс зростання виробітку робітників	1,12	1,15	1,13	1,16	1,16	1,17	1,18	1,20	1,22	1,23	
8	– індекс зростання фондоозброєності праці	1,18	1,19	1,2	1,21	1,22	1,23	1,24	1,25	1,26	1,27	
9	Нормативи оборотних коштів, %:											
	– у виробничих запасах	8	7	6	7	5	4	6	7	8	6	
	– у незавершеному виробництві	2	4	6	4	7	5	8	4	8	7	
	– у витратах майбутніх періодів	2	4	5	3	3	4	3	4	5	4	
	– у готовій продукції на складі	5	6	4	5	4	4	5	6	4	5	
10	Планові завдання:											
	– індекс зростання валових доходів	1,23	1,25	1,31	1,29	1,3	1,32	1,33	1,34	1,36	1,38	
	– індекс зростання середньомісячної чисельності працівників	1,08	1,08	1,08	1,08	1,1	1,1	1,1	1,08	1,1	1,11	
	– індекс зростання середньомісячної заробітної плати працівників	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,22	1,12	1,15	1,14	

Додаток Б. Зразок оформлення титульного аркушу курсового проекту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
„ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ“

Кафедра менеджменту ЗЕД і фінансів

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ

з дисципліни «Фінанси»

на тему: «Прогнозування та аналіз фінансово-економічних показників
діяльності промислового підприємства »

Виконав(ла) студент(ка) групи _____

З/книжка № _____

Курсова робота захищена з оцінкою _____

Керівник

доц.. П'ятак Т.В.

Харків 201__

Додаток В. Зразок оформлення вступу курсового проекту

ВСТУП

Перед керівниками українських підприємств дедалі частіше постає питання ефективності управління фінансами підприємств. Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного функціонування.

(обґрунтувати актуальність обраної теми)

На вирішення цієї проблеми спрямовані дослідження

(автори монографій, навчальних посібників, статей, які наведені у переліку джерел)

Метою даної роботи є.....

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- досліджено роль.....
- наведено сучасний стан
- розглянуто організацію роботи з
- обґрунтовано
- викладено
- проведено аналіз
- запропоновано напрямки щодо вдосконалення

Об'єктом дослідження є

(процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення)

Предмет дослідження

(міститься в межах об'єкта)

Для досягнення поставленої в роботі мети використовувались наступні методи

дослідження

(коротко та змістовно визначити, що саме досліджувалось тим чи тим методом)

Впровадження пропозицій та рекомендацій, наданих у роботі, дозволить покращити і розширити діяльність підприємств в галузі

(обрана галузь дослідження).

Додаток Г. Основні вимоги до оформлення курсового проекту

1. Загальні вимоги до оформлення

Курсова робота повинна бути оформлена відповідно до загальних вимог до оформлення текстових документів у сфері навчального процесу СТБУЗ - «ХП» - 03.01 - 2006.

Пояснювальна записка має бути набрана на персональному комп'ютері і подана до захисту в роздрукованому вигляді у обкладинці не пізніше як за дві неділі до закінчення семестру.

Текст друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297) шрифтом Times New Roman 14 pt, через півтора інтервалу; до тридцяти рядків на сторінці. У громіздких таблицях і рисунках допускається використання шрифту 12 pt. У цьому випадку заголовки таблиці або назва рисунку мають бути виконані цим же шрифтом. У тексті пояснювальної записки не дозволяється використання напівжирного, підкресленого шрифту або курсиву.

Текст роботи треба друкувати, дотримуючись таких розмірів полів: верхнє й нижнє - не менше 20 мм, ліве - 30 мм, праве - не менш 10 мм.

Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення протягом усього тексту. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорними протягом всієї пояснювальної записки.

Помилки, описки, графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою й нанесенням на те ж місце виправленого зображення.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви в тексті пояснювальної записки наводять мовою оригіналу. Допускається наводити назви організацій і власні назви у перекладі на мову пояснювальної записки, додаючи (при першому згадуванні) оригінальну назву.

Основна частина курсової роботи складається з розділів і підрозділів.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки.

Заголовки структурних елементів пояснювальної записки й заголовки розділів слід друкувати по центру великими літерами без крапки на кінці, не підкреслюючи. Перенесення слів у заголовках розділів не допускається. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки підрозділів треба починати з абзацного відступу і друкувати напівжирним шрифтом маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки на кінці.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту й дорівнювати п'яти знакам.

Між заголовком розділу та заголовком підрозділу або наступним текстом треба залишити один вільний рядок.

Між заголовком підрозділу і наступним текстом – півтора інтервалу, як в основному тексті.

Між заголовком розділу (підрозділу) і попереднім текстом треба залишити один вільний рядок.

Для зручності форматування при внесенні виправлень і доповнень рекомендується кожен розділ і підрозділ пояснювальної записки починати з нової сторінки.

Не допускається залишати заголовок розділу або підрозділу на кінці сторінки, якщо після цього заголовка іде тільки один або жодного рядка тексту.

9.2. Вимоги до нумерації

9.2.1. Нумерація сторінок роботи

Сторінки роботи треба нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації протягом усього тексту роботи. Номер сторінки проставляється в правому верхньому куті сторінки без крапки на кінці.

Титульний аркуш включають у загальну нумерацію сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють. Ілюстрації таблиці,

виконані на окремих сторінках, включають у загальну нумерацію сторінок роботи.

Першою сторінкою пояснювальної записки вважається титульний аркуш, другою – завдання на виконання. Далі йде перелік скорочень і умовних позначень (якщо такі є), за ними – зміст.

Порядковий номер сторінки починають проставляти з наступної після змісту сторінки (зі вступу).

9.2.2. Нумерація розділів, підрозділів

Розділи і підрозділи курсової роботи треба нумерувати арабськими цифрами.

Розділи пояснювальної записки повинні мати порядкову нумерацію в рамках пояснювальної записки і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад: 1, 2, 3. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в рамках кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, розділених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад: 1.1; 1.2; 1.3.

Наводяться без нумерації структурні елементи: «ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ І УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ», «ДОДАТКИ».

9.3. Скорочення

Слова в тексті і у таблицях скорочувати не допускається. Виключення становлять скорочення слів і словосполучень, встановлених у державних стандартах або загальноприйнятих у науковій термінології.

Дозволяється застосовувати скорочення слів і словосполучень, характерних для професійної галузі знань. Записуються такі скорочення одним із двох способів: 1) якщо кожне з них повторюється далі не менш трьох разів – безпосередньо в тексті (у дужках після повного найменування при першому згадуванні); 2) в переліку умовних позначень.

9.4. Ілюстрації

Ілюстрації (креслення, рисунки, схеми, діаграми), що зустрічаються в тексті, називають рисунками. Рисунок, як правило, слід розміщати безпосередньо після першого згадування його в тексті або на наступній сторінці. На всі ілюстрації необхідно давати посилання в тексті роботи.

Всі ілюстрації повинні мати назву. Ілюстрації позначаються словом „Рисунок...”, яке разом з назвою ілюстрації розташовують під рисунком, після пояснювальних даних, без крапки на кінці, по центру рядка.

Ілюстрації треба нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відділених крапкою. Номер рисунка відокремлюють від його назви тире.

Наприклад, рисунок 2.1 - перший рисунок другого розділу.

Приклад

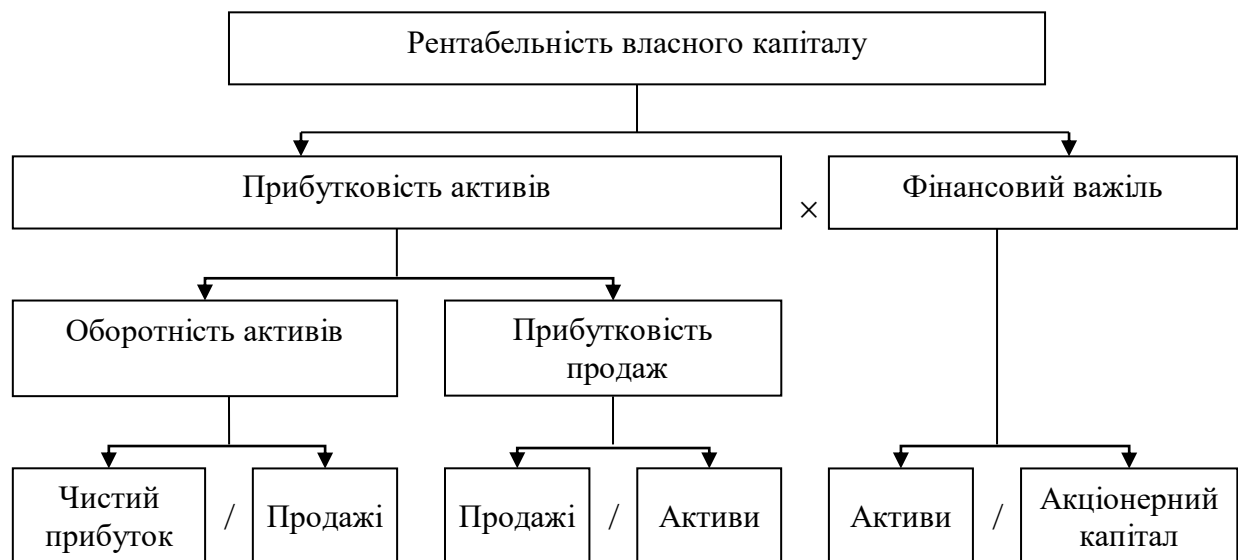

Рисунок 2.1 – Аналіз рентабельності власного капіталу за методом Дюпона

Відстань між ілюстраціями і наступним чи попереднім текстом повинна бути не менша як один рядок.

9.5. Таблиці

Для зручності викладу тексту цифровий матеріал треба оформляти в таблицях.

Таблицю залежно від її розміру слід розміщати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці чи у додатках. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, які наводяться в додатках.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відділених крапкою. Наприклад, таблиця 1.3 - третя таблиця першого розділу.

Всі таблиці повинні мати назву. Назва має бути короткою і відбивати зміст таблиці. Слово «таблиця» пишуть без абзацного відступу, номер таблиці відокремлюють від його назви тире. Назву таблиці друкують малими літерами (крім першої великої), без крапки на кінці і друкують над таблицею на одному рядку з її номером.

Якщо рядки або стовпчики таблиці виходять за межі формату сторінки, то таблицю поділяють на частини, переносячи частину таблиці на наступну сторінку. При поділі таблиці заголовки колонок на наступній сторінці заміняють відповідно арабськими цифрами, які наведені у додатковому рядку на попередній сторінці.

Слово „Таблиця ...” пишуть один раз ліворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами ліворуч без абзацного відступу пишуть: „Продовження таблиці ...” з вказівкою номера таблиці.

Заголовки колонок таблиці починають з великої літери, а підзаголовки - з маленької, якщо вони становлять одне речення з заголовком.

Підзаголовки, які мають самостійне значення, пишуть з великої літери. На кінці заголовків і підзаголовків таблиці крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки таблиці вказують в однині.

Головка таблиці має бути відокремлена потовщеною лінією від решти рядків таблиці. За необхідності під головкою таблиці додають один рядок для нумерації колонок арабськими цифрами.

Відстань між таблицею і подальшим або попереднім текстом повинна дорівнювати одному рядку.

Приклад.

Таблиця 2.5 - Фінансовий стан корпорацій напередодні перегрупування

Показник	Корпорація N	Корпорація D
1	2	3
1. Кількість акцій, штук	2 000 000	600 000
2. Загальний прибуток, грн	40 000 000	19 200 000
3. Прибуток на акцію, EPS, грн	20	32
4. Курс акції, Р, грн	300	200
5. Коефіцієнт Р/Е	15	6,25

Якщо таблиця переходить на іншу сторінку, її перенесення оформляють у такий спосіб:

Продовження таблиці 2.5

1	2	3
6. Ставка дивідендних виплат, %	87,23	65,14
7. Ринкова вартість, грн	600 000 000	120 000 000

9.6. Переліки

Переліки у тексті позначають одним із способів: арабськими цифрами з дужками, малими літерами української абетки з дужками або знаком дефіс. Допускається подальша деталізація перерахувань. Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня - з відступом щодо місця розташування переліків першого рівня.

Перед списком переліків ставлять двокрапку. Текст переліку починають з абзацу, у кінці кожного елемента переліку ставлять двокрапку, а на кінці останнього – крапку.

Приклад. Фінансове оточення підприємства становлять:

- 1) фінансові ринки;
- 2) фінансові інститути:
 - а) банки;
 - б) біржі;
 - в) пенсійні фонди;
 - г) інвестиційні компанії;
 - д) страхові компанії.

Якщо елементи списку складаються із закінчених речень, їх позначають арабськими цифрами і починають з великої літери.

Приклад. До об'єктивних ознак глобалізації фінансових ринків можна віднести наступні тенденції та процеси, що спостерігаються у світовій економіці.

1. Зростання обсягів міжнародної торгівлі товарами і послугами (глобалізація товарних ринків і ринків комерційних послуг).
2. Збільшення масштабів трансграничних інвестицій (глобалізація ринків капіталу).
3. Підвищення числа та обсягів міжнародних злиттів і поглинань.
4. Зростання масштабів діяльності компаній за участю іноземного капіталу на національних ринках. Частка компаній з іноземними інвестиціями в сукупному світовому експорті товарів і послуг збільшилася з 27,6 % до 34,0 %.
5. Посилення ролі великих транснаціональних корпорацій у світовій економіці.
6. Випереджальне економічне зростання в країнах, що розвиваються. Протягом останніх 30 років країни, що розвиваються, демонструють істотно більш високі темпи зростання, ніж розвинені країни.

9.7. Формули і рівняння

Формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, по центру рядка. В одному рядку можна розташовувати тільки одну формулу.

Вище й нижче кожної формули або рівняння треба залишити один вільний рядок.

Переносити формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формулу на знаку операції множення, застосовують знак (\times).

Розшифровку позначень символів і числових коефіцієнтів, які входять у формулу, треба наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі або рівнянні. Пояснення значення кожного символу і числового коефіцієнта необхідно давати з нового рядка. Перший рядок розшифровки починають словом „де”, без двокрапки, розташовуючи умовні позначення один під одним .

Приклад. На практиці як міру ризику використовують показник дисперсії активу $D(x)$, який визначають за формулою (4.3).

$$D(x) = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (r_i - \bar{r})^2,$$

де r_i - i -й рівень значення динамічного ряду прибутковості активу;

\bar{r} - середнє хронологічне значення прибутковості активу;

n - кількість спостережень (рівнів).

Формули мають бути пронумерованими. Нумерувати слід тільки основні формули, на які треба зробити посилання. Формули і рівняння треба нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули, відділених крапкою. Наприклад: формула (4.3) – четверта формула третього розділу.

Номер формули позначають на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

9.8. Приклади і примітки

Приклади розташовують відразу після тексту, що вимагає пояснення. Примітки дають безпосередньо після тексту, ілюстрації або таблиці, до яких вони належать. Примітки до таблиці поміщають під лінією, що позначає закінчення таблиці.

Примітку друкують через один інтервал. Слово „Примітка” („Приклад”) пишуть з абзацу, з першої великої літери, не підкреслюючи. Після цих слів ставлять крапку і на тім же рядку з великої літери наводять текст примітки (прикладу).

Примітки нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Одну примітку не нумерують.

Наприклад: „Примітка. Дані щодо обсягу продаж наведені в діючих цінах без ПДВ”.

9.9. Виноски

Якщо в тексті або в таблиці треба пояснити окремі дані, то їх пояснення можна оформляти виносками. Виноски в тексті розташовують наприкінці сторінки, на якій вони позначені, з абзацу і відокремлюють від тексту короткою горизонтальною лінією.

Текст виноски друкують через один інтервал.

Нумерація виносок окрема для кожної сторінки.

9.10. Посилання

Посилання на джерела інформації у тексті позначають порядковими номерами відповідно до нумерації у списку джерел інформації у квадратних дужках із вказівкою номера відповідної сторінки.

Приклад. Цитата в тексті „...у загальному обсязі робочого часу частина інформаційної роботи перевищує 70 % [7, с. 46]”.

У посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, ілюстрації, таблиці, формули, додатки вказують їх номер. При використанні посилань необхідно писати: „у розділі 1...”, „на рисунку 2.1...” або „на рис. 2.1”, „у таблиці 3.4...” чи „у табл. 3.4...” „за формулою (2.4)...”, „у додатку Б”.

Зразок оформлення тексту пояснювальної записки дивися у додатку Л.

9.11. Оформлення додатків

Додатки слід оформляти як продовження роботи у вигляді окремої частини, розташовуючи їх у порядку появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати загальну з усією роботою наскрізну нумерацію сторінок.

Всі додатки повинні бути названі у змісті.

Додатки, як структурний елемент пояснювальної записки, починають із окремого аркуша, на якому вгорі, по центру рядка друкують великими літерами слово „ДОДАТОК”.

Додатки позначають великими літерами українського алфавіту, за винятком літер: Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Якщо додаток один, його теж позначають як «ДОДАТОК А».

Додаток повинен мати заголовок, надрукований під словом „ДОДАТОК” малими літерами з першої великої симетрично щодо тексту сторінки.

Якщо додатками є копії документів, проспекти тощо, то перед копією варто помістити чистий аркуш, на якому посередині пишуть „ДОДАТОК” і його назву. Сторінки копій нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію.

Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння в тексті додатка треба нумерувати в рамках кожного додатка. Наприклад: рисунок Д.3 - третій рисунок додатка Д; таблиця А.2 - друга таблиця додатка А; формула (В.1) - перша формула додатка В.

Навчальне видання

ФІНАНСИ

**Методичні вказівки щодо виконання курсового проекту
«Прогнозування та аналіз фінансово-економічних показників
діяльності промислового підприємства» для студентів
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Укладачі: П'ЯТАК Тетяна Вікторівна
ДОЛІНСЬКА Раїса Григорівна

Відповідальний за випуск проф. Міщенко В. А.

В авторській редакції

План 2018 р., поз. 74.

Підп. до друку 14.02.2018. Форма 60 × 84/16. Гарнітура Таймс. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. – 3,5. Наклад 50 прим. Зам. № 1202 .

Видавець та виготовлювач

ФОП Іванченко І. С.

пр. Тракторобудівників, 89-а/62, м. Харків, 61135.

Тел.: +38-050-40-243-50, +38-093-52-99-657.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників та розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК №4388 від 15.08.2012 р.

www.monograf.com.ua